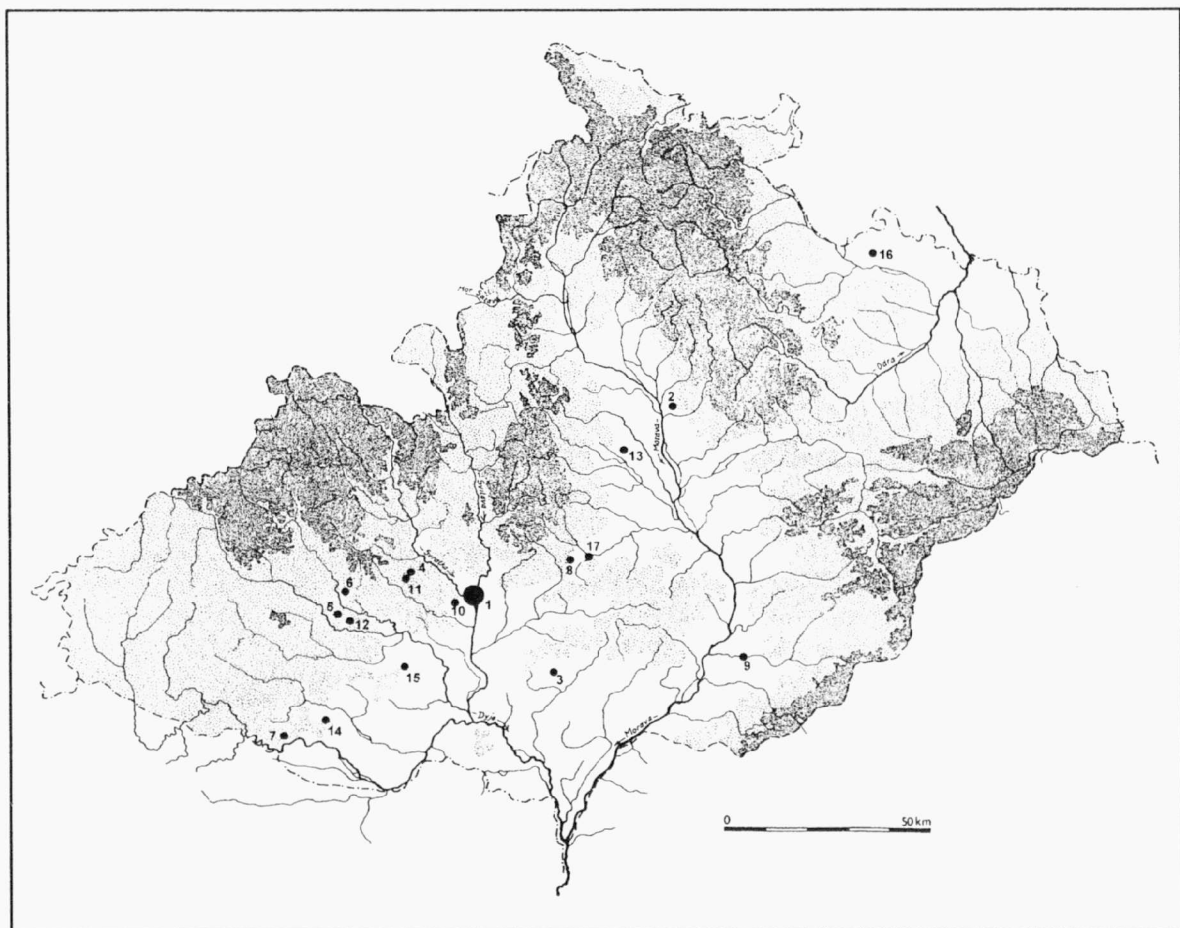

NEOLIT

1 – Brno, 2 – Bukovany, 3 – Dambořice, 4 – Hvozdec, 5 – Kladeruby nad Oslavou, 6 – Kralice nad Oslavou, 7 – Mašovice, 8 – Nemojany, 9 – Podolí, 10 – Popůvky, 11 – Říčany, 12 – Senorady, 13 – Slatinky, 14 – Těšetice, 15 – Vedrovice, 16 – Velké Hoštice, 17 – Vyškov.

BRNO (k. ú. Bosonohy, okr. Brno-město)

„Dlouhé“, 750 m JZ od kóty Hradisko. Neolit. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Při podrobném povrchovém průzkumu polí v okolí pravěkého bosonožského „Hradiska“ (Kazdová – Šebela 1999) byly náhodně v poloze, která nebyla pravděpodobně v pravěku osídlena, vyzvednuty 3 kusy ŠI (ZM ČSFR 24-34-03 I: 10 000 204 mm od V s. č.: 140 mm od J s. č.). Dva jsou z rohovce typu Krumlovský les II a jeden z rohovce typu Olomučany. Nejblíže možné neolitické sídliště je 500 m SZ ve stejnojmenné trati pod „Hradiskem“ doloženo kulturami s LnK a MMK (Kuča 2000, 95). Autor zprávy však našel ojedinelý pravěký stěp a ŠI také 250 m JZ od tohoto místa na výrazném JV svahu již na katastru Troubska nedaleko Veselky. Možná je tu dosud neznámá pravěká lokalita, se kterou mohou nálezy souviset.

Martin Kuča, FF MU Brno

Literatura:

Kazdová, E. – Šebela, L. 1999: Eneolitické osídlení hradiska u Brna – Bosonoh (okr. Brno-město). *Pravěk* NŘ 9, 181-195.

Kuča, M. 2000: Brno (k. ú. Bosonohy, okr. Brno – město). *PV* 41 (1999) 95.

Resumé

Brno (Kataster Bosonohy, Bez. Brno-město), „Dlouhé“, 750 m SW von Kote Hradisko. Neolithikum. Einzelfunde. Oberflächenbesichtigung.

BRNO (k. ú. Žebětín, okr. Brno-město)

JV Žebětínského rybníka. LnK. MMK. Ojedinelé objekty. Povrchový průzkum.

V blízkosti známého neolitického sídliště v trati „Na drdi“, asi 200 m SV odtud, se podařilo najít keramiku kultur LnK a MMK. Jde zřejmě o izolované objekty, neboť z oblasti mezi sídlištěm „Na drdi“ a novou koncentrací nepocházejí žádné nálezy.

Martin Kuča, FF MU Brno

Resumé

Brno (Kataster Žebětín, Bez. Brno-město). SO von Žebětíner Teich. Einzelobjekte. Oberflächenbesichtigung.

BUKOVANY (okr. Olomouc)

S okraj obce. LnK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Na jižním svahu sklánějícím se k obci Bukovany (cca 200 m od severního okraje obce; poloha na ZM ČR 1:10 000, list 25-11-11 je určena plochou mezi body v souřadnicích od Z s. č., od J s. č.: [116,48], [125,47], [124,42], [116,42]), v nadmořské výšce 276-280 m n. m., bylo od července do září 2002 prozkoumáno několik parcel (č. 1274, 1282, 1281, 1278, 1279) určených pro výstavbu rodinných domků. Na výše uvedených parcelách byly zjištěny zahloubené objekty mladšího stupně kultury s lineární keramikou s těžištěm ve fázi IIa. Jednalo se o různé velké sídlištní objekty většinou

oválného pudorysu a tři hliníky, které však byly zkoumány pouze částečně, a to v místech bezprostředně ohrožených stavební činností. Kromě mazanice tyto objekty obsahovaly také zlomky keramiky, hrubé užitkové i plavené s charakteristickou rytou výzdobou mladšího stupně kultury s lineární keramikou, přesleny a 8 kusů štípané kamenné industrie (např. I obsidiánová čepelka).

Hana Dehnerová, Karel Faltýnek, SPÚ v Olomouci

Resumé

Bukovany (Bez. Olomouc). Nordrand der Gemeinde. LBK – Stufe IIa. Siedlung. Rettungsgrabung.

DAMBOŘICE (okr. Hodonín)

„Kluče“. Sídliště. Záchranný výzkum.

V období dubna a května provedli pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum na stavbě produktovodu UH 57 Dambořice A na katastrálním území obcí Dambořice a Uhřic, okr. Hodonín. Pozitivní archeologické situace byly zjištěny v k. ú. Dambořice v trati Kluče. Jejich poloha je na mapě ZM ČR 1:10 000 kladový list 24 – 43 – 24 vymezena prostorem o velikosti cca 10 mm v okolí bodu 380/330 mm od Z/J s. č. Pozitivní archeologické situace byly prozkoumány na mírné sprašové terase v nadmořské výšce 234 m n. m. cca 20 m od levého břehu potoka Salajka, těsně nad jeho záplavovou zónou. Svah je orientován JZ směrem. V jeho okolí se nachází třetihorní písků a jíly, které jsou pro pravěké osídlení nevhodné. Prozkoumáno bylo celkem 7 objektů, z nichž 4 byly datovány do velatické fáze SDPP. Objekty byly překryty cca 0,60-0,90 m mocnou kulturní vrstvou, která obsahovala keramické fragmenty ze starší fáze kultury s moravskou malovanou keramikou a velatické fáze SDPP.

Tomáš Berkovec, Petr Kos, ÚAPP Brno

Resumé

Dambořice (Bez. Hodonín). „Kluče“. MBK. Siedlung. Rettungsgrabung.

HVOZDEC (okr. Brno-venkov)

„Malé díly“, 1,6 km JV od středu obce. LnK. Sídliště. Povrchový průzkum.

Na sprašové návěži na konci východního svahu u soutoku Melkranského potoka a potoka Helenky bylo při orbě narušeno několik pravěkých objektů. Sběrem se podařilo shromáždit několik kusů stěpů s organickou příměsí, které se dají přiřadit ke kultuře s LnK. Sídliště mohlo být narušeno silnicí Ostrovačice – Veverská Bítýška, ale v jejím zářezu se žádné stopy po objektech neobjevily. Nové sídliště doplňuje poměrně silné osídlení spodní části Boskovické brázdý kulturou s LnK.

Martin Kuča, Jiří Šlajsa, FF MU Brno

Resumé

Hvozdec (Bez. Brno-venkov). „Malé díly“, 1,6 km SO von Mitte der Gemeinde. LBK. Siedlung. Oberflächenbesichtigung.

HVOZDEC (okr. Brno-venkov)

„Nad rybníkem“, JV obce. Neolit – eneolit (?). Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Pravěký stěp a kus štípané industrie se podařilo najít při povrchovém sběru v trati „Nad rybníkem“ 250 m JV obce. Tyto nálezy indikují možné dosud neznámé sídliště z neolitu či eneolitu. Jde o jihovýchodní svah s nadmořskou výškou kolem 340 m n. m.

Martin Kuča, Milan Vokáč, FF MU Brno

Resumé

Hvozdec (Bez. Brno-venkov). „Nad rybníkem“. SO von der Gemeinde. Neolithikum – Äneolithikum (?). Einzelfunde. Oberflächenbesichtigung.

KLADERUBY NAD OSLAVOU (okr. Třebíč)

„Na vlčinském“, 1,5 km V středu obce. LNK. MMK. Povrchový průzkum.

Novou pravěkou lokalitu se podařilo objevit na táhlém JV návrší s traťovým názvem „Na vlčinském“, obtékaném z jihu potokem směřujícím od Kladerub, který se pod hradiskem „Skřipina“ vlévá do Oslavy. Na severním okraji lemuje návrší řeka Oslava. Nadmořská výška se pohybuje v rozmezí 356–364 m, katastrálně patří území Kladerubům a vzdálenost od obce je asi 1 km na východ (ZM 1:10 000 mapa 24-33-08, 50 mm V s. č., 175 mm J s. č.). Podloží lokality tvoří jednak sprašová návěť, jednak blíže nedatované šterkovité sedimenty, v jejichž valounovém podílu se objevuje rohovec, křišťál a záhněda jako možné suroviny vhodné pro výrobu ŠI.

Nejstarší osídlení je z období paleolitu. Recentně zlomená patinovaná čepel s ohlazenými hranami (opotřeben?) ze SGS nebo rohovce typu KL II. Nevýrazné střepty z neolitu jsou z jemně plavené hlíny s organickými příměsemi, upomínají na kulturu s lineární keramikou, další horizont osídlení pokračuje v kultuře s moravskou malovanou keramikou. Pro kulturu s MMK svědčí zlomky keramických nádob, které byly zhotoveny z hmoty se silnou příměsí písku (zlomek mísy na nožce, zlomek nožkovitého dna a část ucha). Na některých kusech je patrné použití slídy (muskovitu) v keramické hmotě. Kamennou industrií představuje štípaná a broušená industrie. Surovinami jsou rohovce typu Krumlovský les obou variet, křišťál, křemičitá zvětralina hadců – plazma, SGS či SKJ. Rohovec typu KL I – 6 úštěpů (1 s vrubem a 1 z hrany jádra) a úštěpek, 2 jádra (úštěpové a úštěpovo-čepelové), čepel, zlomená čepel s retuší, čepelka, zlomené nehtovité škrabadlo, srpový lichoběžník, KL II – 10 úštěpů, 5 čepelí (1 s boční retuší), téžní plocha jádra, srpový lichoběžník, čepelka, úštěpek, zlomená čepelka, škrabadlo na zlomené čepeli, čepelové a úštěpové jádro a zlomek jádra, přepálená industrie – čepelové jádro, 4 úštěpy, 3 čepelky (1 s příčnou retuší), křišťál – zlomek mikrojádra a osekáný kousek se zbytky valounového povrchu, SKJ nebo SGS (?) – čepel s jemnou boční retuší. Dva zlomky zelené břidlice doplňují hmotný sortiment neolitického sídliště.

Dva ořeale tuhové střípky pokryté zbytky hnědé engoby (1 z podhrdlí) jsou patrně mladohradištního stáří.

Pravděpodobně samostatná je koncentrace neolitické keramiky (příměs písčitého ostřiva) a štípaných artefaktů

v trati „Na pláňkách“ asi 400–800 m od výše popsaného sídliště. Místo nálezu je na výrazném JV sprašovém svahu v nadmořské výšce 372–393 m (24-33-08, 120 mm V s. č., 210 mm J s. č.).

Z nedaleké trati „Padělky“ (0,5 km SZ od popisované lokality na stejném JV svahu s rozvětralým skalním podložím, mapa 24-33-08, kolem bodu 170 mm V s. č. a 250 mm J s. č.) pocházejí nálezy neolitických kamenných nástrojů. Některé se přímo spojují s pobytem nositelů kultury s lineární keramikou v okolí obce (Košťálek a kol. 1986, 196).

Podle výše uvedených skutečností lze předpokládat, že jde o jeden sídelní neolitický areál na JV svahu, který je protažen v délce 2 km. To podporují i početnější nálezy kamenné broušené industrie z hlínku bývalé cihelny při S okraji Kladerub pod tratí „Padělky“, které zde byly zjištěny ve 40.–50. letech 20. století.

Za informaci děkujeme St. Kolářnému z Kuroslap (okr. Třebíč).

Milan Vokáč, Martin Kuča, FF MU Brno

Resumé

Kladruby nad Oslavou (Bez. Třebíč). „Na vlčinském“. 1,5 km O vom Mitte der Gemeinde. LNK. MBK. Oberflächenbesichtigung.

KRALICE NAD OSLAVOU (okr. Třebíč)

Při JV okraji stanice ČD. Neolit. Povrchový průzkum.

Na severovýchodním svahu 100 m V od železniční stanice je v terénu patrné pár narušených objektů (ZM 1:10 000 mapa 24-33-04, 55 mm Z s. č. a 33 mm S s. č.). Při bližším ohledání se podařilo získat velmi málo otřelých keramických fragmentů a několik kusů štípané kamenné industrie, z níž vyniká čepelka vyrobená z křemičité zvětraliny hadců – plazmy. Dále se objevil úštěpek z rohovce typu KL I a srpová čepelka z rohovce typu KL II.

Jen 200 m JZJ odtud se nad levou stranou silnice do Březníka na JZ svahu (24-33-04, 48 mm Z s. č., 55 mm S s. č.) našla další malá koncentrace neolitického materiálu indikující zřejmě pozůstatky neolitického objektu. Objevil se zlomek dna nádoby z bahniště „slídového“ keramického těsta, další drobné střípky a čepelový úštěp z rohovce typu KL I.

Obitý úštěp z rohovce typu KL II je z plošiny 150 m J od první koncentrace (24-33-04, 54 mm Z s. č., 49 mm S s. č.). Z téhož místa je i zlomek podhrdlí nádoby s obvodovou lištou z hmoty s příměsí písku a tuhy snad z latěnu.

Předběžně se jedná zřejmě o menší neolitické (eneolitické?) sídliště, které leží téměř na okraji pravěké sídelní oikumeny v nadmořské výšce 402–409 m.

Martin Kuča, Milan Vokáč, FF MU Brno

Resumé

Kralice nad Oslavou (Bez. Třebíč). Beim SO Rand der Station der Tschechischen Bahne. Neolithikum. Oberflächenbesichtigung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. LnK – III. stupeň. Vpk – IV. stupeň. MMK – fáze Ia (Lengyel I). Sídliště. Rondel. Záchranný výzkum.

Od sklonku srpna do poloviny listopadu probíhala již III. etapa záchranného archeologického výzkumu v poloze „Pšeničné“ u Mašovic. Na trase komunikací A, B, a C o rozloze 4500 m² bylo zjištěno na 100 objektů a dalších 60 se nachází v neprozkoumané skryté části trasy C. Nejstarší osídlení představuje několik jam datovaných do nejmladší fáze kultury s lineární keramikou (fáze III). K významným nálezům náleží aplikace lidského obličejce z keramické nádoby, tak jako celá nádoba se šáreckým výzdobným stylem, která je první celou nádobou nalezenou po několika desetiletích na Moravě. Unikátní je i nález keramického importu hruškovité nádoby kultury s vypíchanou keramikou (IV. stupeň) v hlínku nejstarší fáze MMK Ia. Výzkum se soustředil především na průzkum severní brány mašovického rondelu kultury s moravskou malovanou keramikou - fáze Ia (Lengyel I) a jeho vlastního zázemí. Terénní situace ukázala, že se jedná o konstrukčně unikátní variantu dvojitého rondelu s křídlovitými vstupy, která je kombinací popsaných typů Lochenice-Unternberg a Bučany-Svodín. Jedná se o první takový případ na Moravě.

Obr. 1. Mašovice (okr. Znojmo). „Pšeničné“. Celkový pohled na severní bránu dvojitého rondelu MMK.

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. Gesamttaugensblick auf die Nordphorte der doppelten Kreisgrabenanlage der MBK.

Severní brána (obr. 1) má délku 30 m a šířka vstupní šíje kolísá v rozmezí 2-3 m. Na základě výzkumu můžeme spolehlivě určit průměr vnitřního příkopu na 80 m, s šířkou v rozmezí 5-6 m a hloubkou 3,5-4,5 m. Průměr vnějšího příkopu je pak stanoven na 110 m, s šířkou v rozmezí 3-4 m a hloubkou 2-3 m. Propoje vnějšího a vnitřního příkopu vymezující vlastní vstupní šíji mají v prostoru severní brány délku 19 m (západní část), respektive 25 m (východní část). Délka vstupních laloků činí 3 a 10 m. Vlastní rondel byl pravděpodobně budován fázovitě, a to tak, že byl nejprve vyhlouben vnitřní příkop se vstupními laloky, následně byl připojen příkop vnitřní a nejpozději byly připojeny vnější laloky, kterými byla vyrovnána asymetrie vzniklá při hloubení vnějšího příkopu. Z vlastního sídliště MMK pochází bohatý nálezový inventář, ve kte-

rém vyniká soubor 15 zlomků ženské figurální plastiky a zlomek antropomorfní nádoby typu Svodín.

Zdeněk Čížmář, ÚAPP Brno

Resumé

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. LBK – III. Stufe. STK – IV. Stufe. MBK – Phase Ia (Lengyel I). Siedlung. Kreisgrabenanlage. Rettungsgrabung.

NEMOJANY (okr. Vyškov)

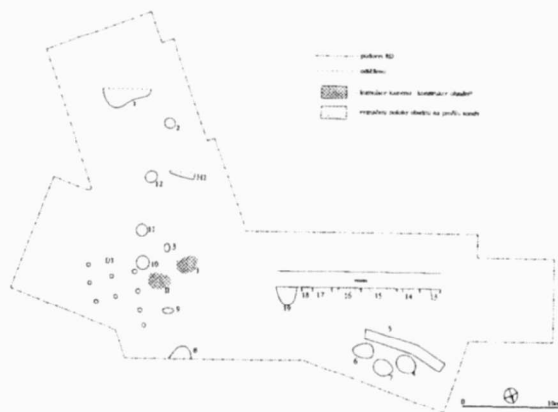
„Podhoří“. Sídliště. MMK. Záchranný výzkum.

Ve dnech 6.-8. května 2002 provedli pracovníci ÚAPP Brno záchranný archeologický výzkum v k. ú. Nemojany v trati „Podhoří“, na parcelách č. 240 a 241. Lokalita se nachází v S části tratě Podhoří, u samého J úpatí hradiska sv. Martina. Na svahu orientovaném J směrem v nadmořské výšce 280 m n. m. Poloha je obtékána na J straně Rakoveckým potokem ve směru SZ-JV, ve vzdálenosti cca 200 m.

Lokalita je součástí J části Konické vrchoviny. Jedná se o tektonický prolom ve směru SZ-JV tvořený ve spodnokarbonských slepencích, z části vyplněný miocenními jíly, písky a štěrky. Prolom je úzký, místy se kotlinovitě rozšiřující, protéká Rakovcem. Ve svazích četné skalní formy, při úpatích haldy. Ve V části rozdělený hrástí do dvou větví. Nejvyšším je bod „Nad skalou“ 438 m n. m. Byla provedena skrývka ornice mocné cca 0,60 m. Na tmavém žlutohnědém sprašovém podloží v J části bylo identifikováno několik objektů. V S a Z části plochy se nad sprašovým podložím nacházela erozní deprese. Její součástí byly kulturní vrstvy a objekty, u kterých však nebylo možné určit jejich hranice. Z tohoto důvodu byla v Z části plochy vykopána sonda pomocí UDS v délce 16,5 m a šířce 1,5 m. Na jejím profilu bylo identifikováno celkem 7 objektů. Objekty byly prozkoumány buď celé, nebo jen jejich polovina.

Na dotčené ploše bylo prozkoumáno celkem 19 sídlištních objektů, 1 kostrový hrob, 1 částečný půdorys domu s nadzemní kúlovou konstrukcí a 1 kulturní vrstva (obr. 2).

Nad sprašovým podložím, v podomítní vrstvě mocné cca 0,20 cm se nacházelo množství keramických fragmentů dato-

Obr. 2. Nemojany „Podhoří“ (2002). Celkový plán zkoumané plochy (kresba M. Holemá).

Nemojany „Podhoří“ (2002). Gesamtplan der untersuchten Fläche (Zeichnung M. Holemá).

vatelných do mladší fáze kultury s malovanou keramikou a mladší doby bronzové.

Objekty č. 1, 3, 5-18 je možné na základě poměrně četné a dobře datovatelné kolekce keramických fragmentů zařadit do kultury s moravskou malovanou keramikou – do fáze IIa (podle četných nálezů motivu soví hlavičky).

Nálezy pocházejí především z hliníků, zásobnic a jam sídlištního kontextu. Celkově má toto osídlení hospodářský charakter. Objekty č. 2 a 19 je možné zařadit do období mladší doby bronzové, do veltické fáze SDPP.

V J části skryté plochy byl prozkoumán částečně poškozený kostrový hrob, kde kostra ležela na zádech v natažené poloze, hlavou k SZ – nohama k JV. Hrob byl bez výbavy, jen v oblasti levého kolenního kloubu se nacházel říční valounek. V zásypu hrobové jámy byl nalezen malý fragment keramiky datovatelný do období kultury s moravskou malovanou keramikou. Vzhledem k náleзовým okolnostem je možné jej považovat za intruzi.

V S části skryté plochy byla zachycena část půdorysu domu nadzemní kůlové konstrukce. Prozkoumáno bylo celkem 9 kůlů, z nichž 4 (3) tvořily J obvodovou stěnu (délka 6,0 m), 3 V obvodovou – vstupní stěnu (5,0 m) a 2 (1) S obvodovou stěnu (2,5 m) 1 kůl se nacházel uprostřed vzdálenosti S-J a byl součástí vnitřní konstrukce stavby. Kromě kůlu č. 2, kde byl nalezen kámen, neobsahovala nalezená část domu žádný datovatelný materiál.

Tomáš Berkovec, ÚAPP Brno

Resumé

Nemojany (Bez. Vyškov). „Podhoří“. Siedlung. MBK. Rettungsgrabung.

PODOLÍ, (okr. Uherské Hradiště)

„Dlouhé“. Stavba přeložky silnice I/50 Věsky – Veletiny. Sídliště. LnK. Záchranný výzkum.

V květnu a červnu 2002 byly při realizaci výstavby nové trasy dálkové komunikace I/50 mezi obcemi Věsky a Veletiny (spojnice Uherský Brod – Uherské Hradiště) zachyceny právě sídlištní objekty z období kultury s lineární keramikou. Lokalita je situována na ZM 1 : 10 000, č. l. 25-33-24, od Z s. č. 88 a 114 mm, od J s. č. 151 a 153 mm. Jednalo se o mělce zahloubené (max. hloubka – 0,25 m) objekty vesměs oválného půdorysu o max. velikosti průměru mezi 1,5-2,5 m. Z jejich výplně byly získány především zlomky mazanice a nepočetný keramický materiál.

Jiří Kohoutek, ÚAPP Brno

Resumé

Podolí (Bez. Uherské Hradiště). „Dlouhé“. Bau der Straße. Siedlung. LBK. Rettungsgrabung.

POPŮVKY (okr. Brno-venkov)

„Padělky“. 1,5 km SV kaple. MMK. Sídliště (?). Povrchový průzkum.

Katastr Popůvek byl v neolitu hustě osídlen. Svědčí o tom nálezy z mnoha tratí, např. „Pod Šípem“, „Panské Nivy“,

„Sádky“ ad. (Střecha – Šebela 1999, 11 ad.). Menší koncentrace střepeň a štípané industrie se nachází po orbě v trati „Padělky“ na sprašovém jihovýchodním svahu v blízkosti neolitického sídliště II. stupně kultury s MMK v poloze „Sádky“ (ZM ČSFR 24-34-03 1: 10 000 313 mm od V s. č. : 325 mm od J s. č.). Keramika patří pravděpodobně kultuře s MMK, není však výrazná. Dva kusy štípané industrie jsou z rohovce typu KL II a z čokoládového silicitu.

Martin Kuča, FF MU Brno

Literatura:

Střecha, J. – Šebela, L. 1999: 650 let obce Popůvky 1349-1999.

Resumé

Popůvky (Bez. Brno-venkov). „Padělky“. 1,5 km NO der Kapelle. MBK. Siedlung (?). Oberflächenbesichtigung.

POPŮVKY (okr. Brno-venkov)

„Pod Šípem“. LnK (šárecký typ). Sídliště. Záchranný výzkum.

V květnu 2002 byli pracovníci Ústavu archeologické památkové péče Brno upozorněni studentem Ústavu archeologie a muzeologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně M. Kučou na výkop neznámého účelu, který byl veden přes známou archeologickou lokalitu v trati „Pod šípem“ u obce Popůvky (Kazdová – Přichystal 1985, 23; Košťtuřík 1989, 49; Kuča – Žákovský 2001, 119). Vzhledem k tomu, že výkop porušil několik archeologických objektů, bylo přistoupeno k realizaci záchranného archeologického výzkumu, který proběhl ve dnech 15. a 17. května 2002.

Polní trať „Pod Šípem“ se nachází přibližně 0,6 až 1,1 km severozápadně od obce Popůvky na svahu mírně se sklánějícím od silnice vedoucí z Bosonoh do Rosic východním směrem k nivě Aušperského potoka (přesněji k Hornímu a Dolnímu rybníku). Svah je v těchto místech rozdělen starou vodotečí na dva paralelní hřbety. Vlastní výkop o rozměrech 106,3 x 0,6 x 0,7 m protínal severnější z nich a kopíroval hranici polních parcel, která probíhala od hráze Horního rybníka k jihozápadu. Výkop, připomínající rýhu pro inženýrské sítě, však končil uprostřed pole. Jeho poloha je na mapě ZM ČR 1:10 000, listu 24-34-03 určena souřadnicemi 126 a 135 mm od západní a 271 a 285 mm od jižní sekční čáry.

Záchranným archeologickým výzkumem bylo zjištěno porušení 10 archeologických objektů sídlištního charakteru. Kromě jednoho objektu (obj. č. 2), z jehož výplně se nepodařilo získat archeologický materiál, je možné všechny ostatní zařadit do kultury s lineární keramikou, a to II-III. (obj. č. 5, 6), respektive III. fáze (šáreckého typu, obj. č. 3, 4, 7, 9, 10) podle dělení Z. Čizmáře (1998).

Literatura:

Čizmář, Z. 1998: Nástin relativní chronologie lineární keramiky na Moravě, Časopis Moravského muzea v Brně – vědy společenské LXXXIII-1/2, 105-139.

Kazdová, E. – Přichystal, A. 1985: Sídliště s moravskou malovanou keramikou staršího stupně v Popůvkách (okr. Brno-venkov), Přehled výzkumů 1983, 23.

- Košťufík, P. 1989: Neolit. In: Belcredi, L. – Čížmář, M. – Košťufík, P. – Oliva, M. – Salaš, M.: Archeologické lokality a nálezy okresu Brno-venkov, Brno, 33-60.
- Kuča, M. – Žákovský, P. 2001: Popůvky (okr. Brno-venkov), Přehled výzkumů 42 (2000), 119.

Michal Přichystal, ÚAPP Brno

Resumé

Popůvky (Bez. Brno-venkov). „Pod Šípem“. LBK (Šárka-Typus). Siedlung. Rettungsgrabung.

ŘÍČANY (okr. Brno-venkov)

„Dřly od Rosic“. 700 m JZ kostela. MMK. Povrchový průzkum.

Na hranicích katastru Říčan a Ostrovačic se podařil povrchovým sběrem na svahu s V sklonem v nadmořské výšce 340 m n. m. posbírat materiál náležející kultuře s moravskou malovanou keramikou.

Martin Kuča, Milan Vokáč, FF MU Brno

Resumé

Říčany (Bez. Brno-venkov). „Dřly od Rosic“. 700 m SO Kirche. MBK. Oberflächenbesichtigung.

SEHORADY (okr. Třebíč)

„Červenice“. Z obce nad ZD. MMK (?). Sídliště. Povrchový průzkum.

Ve střední části táhlého jihovýchodního svahu v trati „Červenice“ se podařilo na malé ploše (asi 5-10 m) najít několik stěpů z písčitého keramického těsta. Naleziště je západně od obce asi 200 m S od ZD, při levé straně polní cesty z obce do „Kavčic“. Nadmořská výška se pohybuje kolem 358 m, katastrálně patří místo obci Senorady a podloží tvoří spraš a v nejvyšší části lokality i skalní podklad (ZM 1:10 000 mapa 24-33-09, 230 mm V s. č., 5 mm J s. č.). Keramický materiál a ŠI zřejmě indikuje zahroubený objekt (MMK ?) ležící v blízkosti levé strany polní cesty ze Senorad směrem k SZ. Nálezy dokazují, že se i v podrobně prozkoumané oblasti (sběry F. Floriána) mohou objevit doposud zcela neznámé lokality.

Milan Vokáč, Martin Kuča, FF MU Brno

Resumé

Senorady (Bez. Třebíč). „Červenice“. MBK (?). Siedlung. Oberflächenbesichtigung.

SLATINKY (okr. Prostějov)

„Močilky“. LnK. MMK. Sídliště. Pohřebiště. Záchranný výzkum.

Záchranný archeologický výzkum vyvolaný budováním dvou místních komunikací v délce 250 a 200 m byl zahájen 23. září 2002 a ukončen 24. října téhož roku. Na odhumusené ploše o celkové rozloze 3600 m² bylo během uvedené doby prozkoumáno a zdokumentováno 121 objektů. Výzkum prokázal, že celé návrší „Močilek“, určené k zástavbě rodinnými

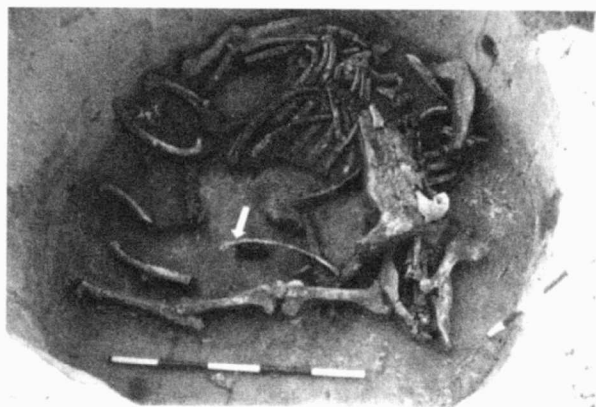

Obr. 3. Slatinky (okr. Prostějov). „Močilky“. Hrob LnK. Slatinky (Bez. Prostějov). „Močilky“. Grab der LBK.

domky, bylo během mladšího pravěku intenzivně osídleno. Hustota osídlení kulminovala ve třech obdobích: v neolitu (LnK a MMK), dále ve střední době bronzové (středodunajská mohylová kultura) a období lužických popelnicových polí (KLPP).

Kultura s lineární keramikou je zastoupena 53 objekty a 2 kostrovými hroby. Z objektů lze více než polovinu označit za stavební jámy a zbývající část za běžné sídlištní objekty, většinou bez možnosti bližšího určení. Jen 9 objektů bylo možné označit za kúlové jamky. Shodou okolností právě ony byly dislokovány na malé ploše po třech za sebou a je zřejmé, že jsou pozůstatkem nadzemní stavby. Získané nálezy celky patří k tomu nejlepšímu, co kdy byly na Prostějovsku z tohoto období získáno. Velmi cenné jsou soubory staršího stupně LnK a dva kostrové hroby, z nichž jeden obsahoval skelet nemluvněte se spondylovým náhrdelníkem a keramiku staršího stupně LnK a druhý, poněkud mladší, pohřeb nedospělého jedince. Výbavu druhého hrobu tvořily dvě nádoby (obr. 3), z nichž jedna nesla výzdobu doplněnou notovými značkami. Není jisté náhodou, že objekty staršího stupně LnK jsme nacházeli v horních partiích návrší, kdežto objekty stupně mladšího spíše v jeho střední části.

Druhou zastoupenou neolickou kulturou je MMK, kterou reprezentuje zhruba 20 sídlištních objektů včetně těch, které již patří počátkům eneolitu. Zastoupeno je celé kulturní spektrum epilengvského vývoje včetně jordanovské skupiny (obr. 4).

Obr. 4. Slatinky (okr. Prostějov) „Močilky“. Skelet tura v objektu jordanovské skupiny. Slatinky (Bez. Prostějov). „Močilky“. Skelett eines Aurochsen. Jordanówer Gruppe

Prozkoumáno bylo několik zásobnic, sklípky kruhového půdorysu, stavební jámy a pro toto období zvláště typické krátké hrotité žlaby. I v tomto případě se objekty koncentrovaly spíše na vrcholu návrší.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Slatinky (Bez. Prostějov). „Močilky“. LBK. MBK. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

TĚŠETICE (okr. Znojmo)

Intravilán obce. LBK – II. stupeň. MMK – Lengyel II. Sídliště. Záchranný výzkum.

Při výstavbě ÚPS v obci se podařilo v prostoru Ruské ulice lokalizovat čtyři objekty, které náležejí podle sporadických keramických nálezů do fáze IIa kultury s lineární keramikou. Liniovým výkopem byly porušeny dva pravěké objekty. Z jámy 500 (druhý se nepodařilo blíže datovat) pochází početná a reprezentativní kolekce keramiky kultury s moravskou malovanou keramikou s fragmenty keramiky s bílou monochromií na červeném povrchu (Lengyel II).

Zdeněk Čermák, ÚAPP Brno

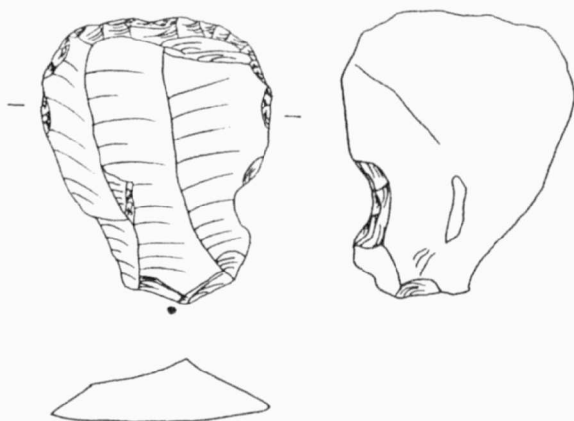
Resumé

Tešetice (Bez. Znojmo). Bebauteil der Gemeinde. LBK – Stufe IIa. MBK – Lengyel II. Siedlung. Rettungsgrabung.

VEDROVICE (okr. Znojmo)

500 m S od obce. Neolit. Soubor ŠI. Povrchový sběr

Na podzim roku 2002 byl na poli severně od obce Vedrovice (JTSK: 616050: 1178150) nalezen soubor štipané industrie. Až na ojedinělé kusy není patinován, je zhotoven z rohovce typu Krumlovský les, přičemž výrazně převažuje hrubší varieta I. Dominují různé preparační a korové úštěpy, čepele jsou v menšině. Retuš se objevila jen na několika exemplářích, nejvýraznější je úštěpové škrabadlo s vrubovitou retuší na ventrální straně (obr. 5). Zajímavým nálezem je též neopracovaný kus z křišťálu, tedy materiálu vyskytujícího se poměrně často v souvislosti s kulturou s MMK, nepochybně importovaný ze vzdálenějších výchozů (Kněžice?). Celkově lze o nález uvažovat jako o pozůstatku neolitické dílny, patinované kusy svědčí i o starší (szeletské?) aktivitě na této lokalitě.

Obr. 5. Vedrovice (okr. Znojmo). Škrabadlo. Vedrovice (Bez. Znojmo). Kratzer.

ni straně (obr. 5). Zajímavým nálezem je též neopracovaný kus z křišťálu, tedy materiálu vyskytujícího se poměrně často v souvislosti s kulturou s MMK, nepochybně importovaný ze vzdálenějších výchozů (Kněžice?). Celkově lze o nález uvažovat jako o pozůstatku neolitické dílny, patinované kusy svědčí i o starší (szeletské?) aktivitě na této lokalitě.

Martin Moník, FFMU Brno

Resumé

Vedrovice (Bez. Znojmo). 500 m N von Gemeinde. Neolithikum. Komplex der Spaltindustrie. Oberflächensammlung.

VELKÉ HOŠTICE (okr. Opava)

„Pod akátovým léskem“. Lengyel (?). Sídliště. Záchranný výzkum.

Na přelomu července a srpna byl proveden záchranný archeologický výzkum pravěkého zahloubeného objektu. Akce se uskutečnila v souvislosti s budováním příjezdových komunikací k místu budoucí výstavby rodinných domků. Objekt obsahoval skromný inventář čítající pouze několik položek. Podle keramického materiálu jej lze s největší pravděpodobností přiřadit lengyelské kultuře.

Jiří Juchelka, NPÚ Ostrava

Resumé

Velké Hoštice (Bez. Opava). „Pod akátovým léskem“. Lengyel (?). Siedlung. Rettungsgrabung.

VÝŠKOV (okr. Vyškov)

„Legerní pole“. LnK, MMK. Sídliště. Záchranný výzkum.

Počátkem měsíce května byly zahájeny zemní práce na rekonstrukci stávajícího VTL plynovodu Vyškov – Klotovice. 1. stavba Vyškov – Želeč. Během letních měsíců došlo k výměně plynovodu v úseku 9,6 km. Avšak pouze přes katastr Vyškova a částečně i Pustiměř byl plynovodní řad ukládán do rýhy běžící paralelně se starým plynovodem. Ve zbývajícím úseku pak byl kladen do výkopů po vyzvednutí

starém potrubí. Proto byl výzkum v prvních etapách výstavby realizován jako výzkum předstihový, dále pak již jen formou sledování profilů a vzorkování porušených objektů.

Objekty kultur s LnK a MMK byly rozmístěny na svahu obráceném k jihu mírně zvlněné náhorní plošiny, která vybíhá z Dražanské vrchoviny směrem k východu do Vyškovské brány a vyplňuje prostor mezi říčkou Hanou a Marchanickým potokem. Objekty byly rozptýleny v úseku téměř 500 m, a to od úpatí svahu na hranici údolní nivy Hané až po kulminační bod náhorní plošiny. Na ZM 1:10 000, list 24-41-15, je najde-

me v okolí bodu určeného souřadnicemi 447 mm od Z s. č. a 287 mm od J s. č.

Nadmořská výška naleziště se pohybuje od 265 do 280 m.

Miroslav Šmíd, ÚAPP Brno

Resumé

Vyškov (Bez. Vyškov), „Legerní pole“, LBK, MBK, Siedlung, Rettungsgrabung.